

ПРИКАЗИ

DISPLAYS

Приказ за примљен: 01.12. 2022. године
Приказ прихваћен: 08.12.2022. године

МОНОГРАФИЈЕ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проф. др Миле Шикман^{1,2}

Поводом 30 година од његовог оснивања, у новембру 2022. године објављено је капитално дјело „Монографија Министарства унутрашњих послова Републике Српске“. Дјело је промовисано на Академији наука и умјетности Републике Српске, а представљању су присуствовали представници органа власти Републике Српске, као и рецензенти – академик проф. др Рајко Кузмановић и проф. др Горан Латинковић.

Монографија је прво дјело које на цјеловит начин обрађује настанак и развој Министарства унутрашњих послова Републике Српске од 1992. године, па до 2022. године. Ипак, треба нагласити да је прије тога, 2004. године објављена „Монографија погинулих припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске 1992–1995“³, као израз: „сјећања на њихову храброст и жртве током отаџбинског рата од 1992. до 1995. године“⁴. Надаље, а поводом десет година вишег и високог образовања у Министарству унутрашњих послова Републике Српске 2005. године објавље-

1 Министарство унутрашњих послова, имејл: nacelnik@education.muprs.org.

2 Именовани је био члан уређивачког одбора за израду монографије Министарства унутрашњих послова Републике Српске, 1992-2022.

3 Министарство унутрашњих послова Републике Српске. (2004). *Монографија погинулих припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске 1992-1995*. Бања Лука: Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

4 У овој Монографији, хронолошким редом по времену погибје, објављена су подаци о припадницима Министарства унутрашњих послова Републике Српске погинулим у одбрамбено-отаџбинском рату, који су обухватили: име и презиме, датум и мјесто рођења, датум погибје, организациона јединица Министарства, одликовање и фотографија профила. Такође, истом методологијом дат је приказ несталих припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Поред тога, садржајем ове Монографије обухваћене су и фотографије из живота полиције 1992–1995. године, спомен-обилежја, одликовања Републике Српске којима су одликовани припадници Министарства унутрашњих послова Републике Српске, фотографије о раду и развоју полиције, сертификат мисије Уједињених Нација, преглед погинулих и преглед несталих.

на је „Монографија Више – Високе школе унутрашњих послова“⁵. Њен садржај обухватао је оснивање и дјелатност Више школе унутрашњих послова, организациону структуру школе, наставно-научну дјелатност, научно-истраживачки рад, сарадњу школе са другим високошколским образовним институцијама, издавачку дјелатност и библиотеку, преглед уписаних и дипломираних студената (1995–2005), ваннаставне активности и савјете студената⁶. Потом је 2015. године објављена „Монографија Високе школе унутрашњих послова“⁷ у којој су описане организација и дјелатност Високе школе унутрашњих послова, организујуће и управљање, наставници и сарадници запослени на Високој школи унутрашњих послова, научно-истраживачка дјелатност, међународна сарадња Високе школе са другим високошколским институцијама, ваннаставне активности, награде и признања студената, те попис студената који су дипломирали у периоду од 2005. до 2015. године⁸.

Исто тако, треба навести да пракса израде монографија као cjеловитног дјела није уобичајна, с обзиром на то да се чешће приступа изади „парцијалних“ монографија којима се описују поједини организациони облици. То су у правилу организационе јединице које се баве образовањем и обуком⁹ (као што је био случај код нас), као и специјалне јединице¹⁰ или јединица посебних намјена¹¹. Ипак, Министарство унутрашњих послова Републике Српске придружује се оним полицијама у свијету¹² које су се

---

5 Висока школа унутрашњих послова. (2005). *Монографија Више – Високе школе унутрашњих послова*. Бања Лука: Висока школа унутрашњих послова.

6 Исто, стр. 5-7.

7 Висока школа унутрашњих послова. (2015). *Монографија Високе школе унутрашњих послова*. Бања Лука: Висока школа унутрашњих послова.

8 Исто, стр. 4.

9 На примјер, монографије Полицијске академије из Београда 1993–2003. и Криминалистичко-полицијске академије из Београда – „90 година високог полицијског образовања у Србији“. За опширније погледати: Полицијска академија. (2003). *Полицијска академија 1993-2003*. Београд: Полицијска академија; Криминалистичко полицијска академија. (2012). *90 година високог полицијског образовања у Србији*. Београд: Криминалистичко полицијска академија.

10 На примјер, Монографија САЈ – 30 година или Специјална јединица полиције Словенија. Види више: Министарство унутрашњих послова Републике Србије. (2008). *30 година Специјалне антитерористичке јединице*. Београд: Министарство унутрашњих послова Републике Србије; Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. (2013). *Specialna enota*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije.

11 На примјер, МУП Хрватске је објавио двије монографије овог типа: „Зракoпловна јединица МУП-а од 1967. до 2015“ и „Цестовна возила хрватске полиције од 1913. до 2013“. Види опширније: Министарство унутрашњих послова Републике Хрватске. (2015). *Зракoпловна јединица МУП-а од 1967. до 2015*. Загреб: Министарство унутрашњих послова Републике Хрватске; Министарство унутрашњих послова Републике Хрватске. (2013). *Цестовне возила хрватске полиције од 1913 до 2013*. Загреб: Министарство унутрашњих послова Републике Хрватске. Доступно путем интернета: <https://muzej-policije.gov.hr/publikacije/31> приступљено 13.04.2020. године.

12 Види опширније: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. (2002). *Slovenska policija*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije; Letkiewicz, A., Majer, P. (2011). *Polska policja*. Szczytno: WSPol Szczytno.

опредијелиле за цјеловит приступ израде монографије. На тај начин биће омогућено стварање потпунијег увида у настанак и развој наше институције, односно држимо се латинске изреке да „ријечи лете, записано остаје“ (*verba volant, scripta manent*) или, како би то рекао писац Меша Селимовић, „Оно што није записано, и не постоји; било, па умрло“.

Предмет Монографије одређен је као приказ Министарства унутрашњих послова Републике Српске, као органа државне управе, од његовог оснивања 1992. године па до 2022. године, чиме се описује период од 30 година његовог постојања. Предмет Монографије обухвата:

1. податке и информације о правном и институционалном оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Српске у периоду 1992–2022. године;
2. историјску грађу која укључује документа и фотографије Министарства унутрашњих послова Републике Српске у периоду 1992–2022. године.

Циљ Монографије је да се објективно прикажу настанак и развој Министарства унутрашњих послова Републике Српске у периоду од 30 година.

Узимајући у обзир предмет и циљ Монографије, те њен значај за институцију, министар унутрашњих послова именован је уређивачки и стручни одбор, те одобрио план рада на изради овог дјела. Уређивачки одбор чинили су: мр Драган Лукач, др Миле Шикман, Драгица Ђукић, Мирна Миљановић, др Мирјана Драгољић, мр Александар Миладиновић, Мирјана Тулум, др Николина Грбић-Павловић и Зорана Граховац, док су стручни одбор чинили представници основних организационих јединица Министарства (у сједишту и ван сједишта). Начин и методе израде Монографије били су условљени њеним предметом, циљевима и садржајем. У првој фази извршено је прикупљање података и информација о правном и институционалном оквиру Министарства унутрашњих послова Републике Српске. У ту сврху креиран је и прослијеђен стандардизовани упитник (образац) за прикупљање података организационим јединицама. Потом је извршена обрада података и израда основног текста Монографије по утврђеном садржају. Како је поступак израде Монографије имао елементе и карактер научно-истражиачког дјела, морале су се користити и одговарајуће методе и технике. Од метода рада кориштене су дијалектичка метода, метода анализе (садржаја) докумената, компаративна анализа, статистичка метода. Након израде основног текста Монографије, приступљено је његовом преводу, техничкој обради, дизајнирању и штампи. Све наведено је утицало на то да у коначиници садржај Монографије обухвата, поред увода, два главна дијела: први дио – историјски развој и

други дио – Министарство унутрашњих послова данас. Такође, садржај је обогаћен и прилозима, графиконима и илустрацијама, као што су фото-копије најважнијих докумената, фото-документација различитих садржаја (полиције, оружја, опреме, одликовања, ознака, и др.), а како је то и уобичајено, наведени су и руководиоци Министарства од његовог оснивања до данас (министри унутрашњих послова и директори полиције). Дјело обухвата 308 страница, двојезично је издање (српски и енглески језик), обилује са скоро 500 фотографија из ратног, послеријатног и савременог доба и више од 50 шема и графичких приказа.

Први дио Монографије приказује историјски развој Министарства Републике Српске и посматран је кроз пет периода.

1. Период до 1992. године (баштињења традиције, организација полиције од 1992. године наставила континуитет организације РСУП-а.),
2. Период 1992–1995. (ратни период, стварање МУП-а Републике Српске),
3. Период 1995–2003. (послеријатни период, нова организација, снажан утицај међународног фактора),
4. Период 2003–2012. година (нова фаза развоја, организације и рада полиције у Републици Српској),
5. Период 2012–2022. година (овај период можемо означити као савремени период и уједно представља увод у друго поглавље Монографије).

У овом дијелу аутори полазе од тога да, како српски народ живи у историјским областима БиХ од њиховог првог спомена у историји, онда и процес настанка и развоја полицијске службе у Републици Српској прати ту тековину. Због тога приказују стање и развој полицијске професије на подручју данашње Републике Српске из периода са почетка XX вијека. Након тога приказују догађаје који су довели до оснивања Министарства 1992. године, те прате институционални и правни развој институције. Тако, на примјер, наводе да је првим Правилником о унутрашњој организацији Министарства унутрашњих послова у условима непосредне ратне опасности и рата, који је донесен у Сарајеву септембра 1993. године, утврђена унутрашња организација Министарства, односно организационих јединица, њихов дјелокруг рада, распоред и назив послова и задатака, број радника, услови за обављање послова и задатка. На крају овог периода у фото-галерији приказно је учешће Специјалне бригаде полиције и Посебних јединица полиције у одбрамбено-отаџбинском рату (1992–1995). Период од 1995. године до 2003. године карактерише процес даљег организационог јачања МУП-а Републике Српске, који је прије свега под разумијевао враћање у мирнодопске услове рада. Истовремено, овај период карактерише изражен утицај међународне заједнице, што се манифестовало и на организацију и функционисање МУП-а Републике Српске,

а то аутори текста детаљније приказују. Период од 2003. до 2014. године обиљежио је даљи развој Министарства, како у организационом смислу, тако и у области увођења нових технологија у раду. Ипак, и овај период није био лишен утицаја међународне заједнице, што је описано у тексту систематизованом у овом поглављу. Период 2014. до 2022. година представља период интензивног развоја МУП-а Републике Српске у свим сегментима: институционалном, организационом и функционалном смислу, што је и представљено у овом дијелу.

Други дио Монографије приказује актуелну организацију и структуру Министарства по унапријед утврђеној методологији. Тако су приказане основне организационе јединице у сједишту Министарства (Кабинет и Служба министра, Директор полиције, Служба за заштиту интегритета и законитост у раду, Полицијски одбор, Управа полиције, Управа криминалистичке полиције, Управа за организовани и тешки криминалитет, Управа за борбу против тероризма и екстремизма, Управа за обезбјеђење личности и објеката, Управа за полицијску подршку, Управа за информацио-комуникационе технологије, Управа за правне и кадровске послове, Управа за материјално-финансијске и имовинске послове, Управа за полицијску обуку, Специјална антитерористичка јединица и Центар за обуку) и ван сједишта Министарства (Полицијска управа Бања Лука, Полицијска управа Добој, Полицијска управа Бијељина, Полицијска управа Источно Сарајево, Полицијска управа Требиње, Полицијска управа Приједор, Полицијска управа Зворник, Полицијска управа Градишка, Полицијска управа Мркоњић Град и Полицијска управа Фоча). Дат је графички приказ организације, надлежности и дјелокруга рада, затим су истакнуте најзначајније активности, приказане награде, похвале и захвалнице, као и фотографије спомен-обиљежја.

На крају Монографије дати су прилози: министри унутрашњих послова, директори полиције, униформе, ознаке и чиновници (од оснивања до данас), наоружање и опрема (Специјалне антитерористичке јединице, Жандармерије, опште полиције), средства полиције (деспот, БОВ, полицијски хеликоптери, коњица, службени пси). Поред тога, дате су напомене уз текст, као и попис коришћених извора, литературе и скраћеница.

Узимајући у обзир приказано дјело, можемо констатовати да се ради о најсвеобухватнијем дјелу ове врсте до сада. На систематичан, објективан и, можемо рећи, вјешт начин приказан је тридесетогодишњи развој, организација и структура Министарства унутрашњих послова, као једне од најзначајнијих институција Републике Српске. Наведена оцјена произлази из свеукупног дојма, јер су аутори, надамо се, успјели у намјери да у прихватљивом обиму за читаоца, ситуирају изузетно обимну материју и садржај којим су располагали. То уједно представља и значајну историј-

ску грађу за будућа историјска и истраживања другог карактера. У вези са тим јесте и препорука не само стручној, већ и широкој, општој јавности да се упозна са садржајем ове Монографије. Истовремено, то је и препорука издавачу, а то је само Министарство унутрашњих послова, да обезбиједи довољан број штампаних примјерака или на други начин (електронским путем, даљим промоцијама) учини доступно ово дјело.